

LAUSUNNOT	Yhteenveto sisältää 8.6.2018 mennessä jätetyistä lausunnoista ja mielipiteistä. A-Insinöörit ja maankäytönosasto on laatineet vastineet.	
Palautteen antaja pvm	Lausunto	Vastine
Uudenmaan ELY-keskus 18.4.2018	<p>Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja ohjaavat kaavat</p> <ol style="list-style-type: none"> Kaavaselistukseen tulee kuvata yleiskaava-alueella koskevat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (1.4.2018), sekä arvioida kaavan vaikutuksia suhteessa niihin. Yleiskaavan valmisteluaineistossa esitetyt teollisuusalueet poikkeavat maakuntakaavassa esitetyistä teollisuusalueista. Valkoiselle alueelle ei lähtökohtaisesti tule osoittaa maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävää alueiden käyttöä. Teollisuudelle varattavia aluevarauksia tulee täsmentää ottaen huomioon mm. vedenottamoiden suoja-alueet ja niiden määräykset sekä ekologisten yhteyksien turvaaminen. Kaavan länsiosan ekologisen yhteyden sijainti ja laajuus on sen turvaamiseksi tarpeen ratkaista tarkemmin yleiskaavatyössä. <p>Liikenne</p> <ol style="list-style-type: none"> Nyt suunniteltavan osayleiskaavan mukaiset uudet maankäytönhankkeet valtatie 25 vaikutusalueelle edellyttävät erilaisten toimintojen liikennetuotoksiin perustuvan liikenneselvityksen laatimista. <p>Pohjavesialueet</p> <ol style="list-style-type: none"> Suunnitelluilla teollisuusalueilla (T/TY) tulee käyttää kaavamerkintää ”teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia” (TY). Lisäksi kaava-alueen länsipäässä T/TY-alueen rajaa on syytä siirtää noin 500 metriä rataa etelämmäksi, jotta voidaan varmistua, että pohjavesi virtaa pois päin Isolähteen vedenottamosta. Ratapiha-toiminto ei sovellu pohjavesialueelle, sillä ei voida rajoittaa kemikaalijunien seisotusta alueella. Kasvihuoneet, etenkin kauppapuutarhojen kasvihuoneet saastuttavat helposti pohjavettä ja eivät sovellu pohjavesialueelle. Tikan ja Lappohjan vedenottamoiden suoja-alueen määräykset rajoittavat toimintaa pohjavesialueella, ja määräykset on otettava huomioon laadittaessa kaavan pohjavesialueen suojelumääräyksiä. Suoja-alueet on syytä osoittaa kaavakartalla. 	<p>Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja ohjaavat kaavat</p> <ol style="list-style-type: none"> Kaavaselistukseen lisätään kuvaus yleiskaava-alueella koskevista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja arvio kaavan vaikutuksista suhteessa niihin. Merkitään tiedoksi. Uuden teollisuusalueen läpi kulkevasta ekologisesta yhteydestä laaditaan tarkempi selvitys ja se osoitetaan alueena yleiskaavaehdotuksessa. <p>Liikenne</p> <ol style="list-style-type: none"> Laaditaan yleiskaavan valtatie 25 vaikutusalueelle liikennetuotoksiin perustuva liikenneselvitys. <p>Pohjavesialueet</p> <ol style="list-style-type: none"> Yleiskaavan pohjavesialueelle sijoittuvilla teollisuusalueilla käytetään merkintää ”teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia” (TY). Lisäksi tarkastellaan, voidaanko teollisuusaluetta jakaa vyöhykkeisiin sen perusteella aiheuttaako alueen toiminta pohjaveden laaturiskiä Isolähteen ja Viskon vedenottamoille. Merkitään tiedoksi; Olemassa olevien pohjavesitietojen perusteella TY-alueen rajaus arvioidaan ehdotusvaiheessa. Merkitään tiedoksi. Kasvihuoneiden sijoittumista tullaan ohjaamaan tarkemmin kaavassa sellaisille alueille, jotka eivät ole pohjaveden ydinmuodostumisaluetta. Alueelle ei tulla sallimaan kauppapuutarhoja vaan pienimuotoisempia kasvihuoneita. Kaikkia maankäyttömuotoja koskevat samat pohjaveden suojelua koskevat määräykset. Vedenottamoiden suoja-alueen määräykset otetaan huomioon pohjavesialueen kaavamääräyksissä. Suoja-alueet lisätään kaavakartalle.

	<p>Hulevedet ja tulvariskit</p> <p>8. Tehtävässä hulevesien hallinnan yleissuunnitelmassa esitetyt tilavaraukset ja toimenpidesuosituksukset on otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon jo yleiskaavatasolla.</p> <p>9. Rannikon ja vesistöjen läheisyyteen sijoittuvassa maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon suositus alimmasta rakentamiskorkeudesta.</p> <p>Luonto</p> <p>10. Mantereen Natura-alue on hyvä merkitä kokonaan SL-alueeksi. Vesialueilla olisi hyvä, jos se näkyisi vesialueen merkinnässä (esim. W/n)</p> <p>11. Luontoselvityksen paahdelajisto tulisi huomioida tulevassa asemakaavoituksessa.</p> <p>12. Suojeluperusteessa on parempi käyttää Metso-kohteen sijaista Metso-elinympäristöä, koska kyse ei ole suojellusta kohteesta.</p> <p>Kulttuuriympäristöt</p> <p>13. Kaavakartalle valikoitua kohdevalikoimaa on syytä perustella tarkemmin ja lisätä kohteisiin inventointiin viittaavat indeksinumerot. Samoin ja kohteiden 34, 35, 36, 41 ja 61 suojelumerkintöjen puute tulee perustella.</p> <p>14. Kaavamääräyksissä on mahdollista ja suositeltavaa todeta, että kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alueiden ja kohteiden suojelukysymykset ratkaistaan tarkemmin asemakaavoituksessa.</p> <p>Vaikutusten arviointi</p> <p>15. Kaavan vaikutusten arvioinnissa on hyvä arvioida suunnitellun maankäytön ilmasto ja päästövaikutuksia.</p>	<p>Hulevedet ja tulvariskit</p> <p>8. Merkitään tiedoksi.</p> <p>9. Yleiskaavaan lisätään yleismääräys alimmasta rakentamiskorkeudesta.</p> <p>Luonto</p> <p>10. Mantereen Natura-alueen merkitseminen luonnonsuojelualueeksi (SL) ei ole tarkoituksenmukaista, sillä alueiden pääkäyttötarkoitus on muu kuin luonnonsuojelualue ja nykyisillä toiminnoilla ei ole haitallisia vaikutuksia Natura-alueeseen tai sen arvojen säilymiseen. Vesialueet voidaan merkitä esim. merkinnällä W/n.</p> <p>11. Merkitään tiedoksi.</p> <p>12. Merkitään tiedoksi.</p> <p>Kulttuuriympäristöt</p> <p>13. Kaavakartalle valikoitua kohdevalikoimaa tarkistetaan ja perustellaan tarkemmin kaavaselostukseen, myös pois jääneiden kohteiden perusteet lisätään kaavaselostukseen. Kaavakartalle lisätään kohteisiin inventointiin viittaavat indeksinumerot.</p> <p>14. Kaavamääräyksiin lisätään, että kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alueiden ja kohteiden suojelukysymykset ratkaistaan tarkemmin asemakaavoituksessa.</p> <p>Vaikutusten arviointi</p> <p>15. Kaavan vaikutusten arviointia täydennetään ehdotusvaiheessa arvioilla suunnitellun maankäytön ilmasto ja päästövaikutuksista.</p>
<p>Uudenmaan liitto 18.4.2018</p>	<p>Yleiskaavan aluevaraukset</p> <p>1. Teollisuusaluetta voidaan laajentaa yleiskaavassa satama-alueen ja valtatie 25:n välisellä alueella maakuntakaavan valkoisille alueille nykyistä teollisuusaluevarausta laajemmaksi, jos riittävien selvitysten perusteella voidaan osoittaa ja arvioida, ettei teollisuusaluevarauksella aiheuteta haittaa tai riskiä ympäristölle.</p> <p>2. Teollisuusaluevarausmerkintä ja sen suunnittelumääräys tulee sisältää tarvittavat määräykset toimenpiteille, joilla voidaan ehkäistä tai vähentää ympäristöhaittoja. Teollisuusaluevarauksessa tulee käyttää TY-merkintää.</p> <p>3. Lappohjan taajaman kehittämismahdollisuuksia monipuoliseksi paikalliskeskukseksi on tärkeä tarkastella laajemmin. Kaavatyössä tulee</p>	<p>Yleiskaavan aluevaraukset</p> <p>1. Merkitään tiedoksi.</p> <p>2. Teollisuusaluevarausmerkintä täydennetään suunnittelumääräyksellä, jossa annetaan määräykset toimenpiteille, joilla voidaan ehkäistä tai vähentää ympäristöhaittoja. TY-merkintä: ks. ELY-keskuksen vastine, kohta 4.</p> <p>3. Yleiskaavan ehdotusvaiheessa huomioidaan Lappohjan taajaman kehittämismahdollisuudet paikalliskeskukseksi. Lappohjaan osoitetaan erillinen palvelujen alue. Kaavatyössä arvioidaan, kuinka paljon uutta asutusta työpaikkojen myötä voi muodostua. Asemakaavoitettujen rakentamattomien tonttien lukumäärä ja niiden rakennusoikeus selvitetään.</p>

	<p>arvioida kuinka paljon uutta asutusta työpaikkojen myötä voi muodostua. Lappohjaan on ehkä tarpeen osoittaa erillinen palvelujen alue. Myös taajaman tiivistämispotentiaali on hyvä tarkastella.</p> <p>Liikenne</p> <p>4. Kaavan yhteydessä tulee selvittää raskaan liikenteen suuntautumista valtatiellä 25 (liittymien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus).</p> <p>5. Alueen jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rautateiden tasoristeysten turvallisuuteen muun muassa varmistamalla riittävät näkemät.</p> <p>Ympäristön erityisarvot</p> <p>6. Natura-vaikutusten osalta tulee ottaa selkeämmin huomioon, mitä luonnonsuojelulaissa säädetään hankkeiden ja suunnitelmien arvioinnista. Vireillä olevaa YVA-arviointia tulee hyödyntää ja se tulee ottaa soveltuvin osin jatkovalmistelussa huomioon.</p> <p>7. Uuden teollisuusalueen läpi kulkeva ekologinen yhteys tulee osoittaa alueena.</p>	<p>Liikenne</p> <p>4. Kaavan yhteydessä selvitetään raskaan liikenteen suuntautumista valtatiellä 25 (liittymien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus). Liikenneselvitys ks. ELY-keskuksen vastine, kohta 3.</p> <p>5. Lisätään yleismääräys: Alueen jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rautateiden tasoristeysten turvallisuuteen muun muassa varmistamalla riittävät näkemät.</p> <p>Ympäristön erityisarvot</p> <p>6. Merkitään tiedoksi. kaavaehdotusvaiheessa otetaan YVA-arviointi huomioon soveltuvin osin.</p> <p>7. Ks. ELY-keskuksen vastine, kohta 2.</p>
<p>Liikennevirasto 4.4.2018</p>	<p>Tasoristeykset</p> <p>1. Kaavoituksen yhteydessä on tarpeen arvioida uuden maankäytön vaikutuksia Krogarsin, Lappohjan, Koverharin sataman yksityisraiteen ja Matruusintien tasoristeysten rautatie- ja tieturvallisuuteen sekä selvitettävä mahdollisesti tarvittavat tasoristeysten parannustoimenpiteet.</p> <p>2. Liikennevirasto muistuttaa valtion rataverkolle sijoittuvien tasoristeysten osalta, että ratalain 28 a §:n mukaan, mikäli tasoristeyksen käyttö lisääntyy merkittävästi tai sen käyttötarkoitus muuttuu, tienpitäjän on haettava lisääntyvään tai muuttuvaan käyttöön oikeuttava radanpitäjän lupa.</p> <p>Hyvinkää-Hanko -radan sähköistys</p> <p>3. Syöttöaseman alue tulee osoittaa kaavassa rautatiealueeksi LR-merkinnällä.</p> <p>Rautatiealueelle osoitettu luo-merkintä</p> <p>4. Hyvinkää-Karjaa -radalle on osoitettu luo-merkintä. Kaava-aineistosta ei ilmene mihin suojelutarpeeseen kyseinen merkintä perustuu ja mitä se tarkoittaa alueen pääkäyttötarkoituksen (rautatie) kannalta. Luo-merkintä ei saa estää tai rajoittaa tavanomaisia radan kehittämis- tai kunnossapitotoimenpiteitä taikka rajoittaa niissä käytettäviä menetelmiä tai materiaaleja.</p> <p>Raideliikenteen melu, runkomelu ja värinä</p>	<p>Tasoristeykset</p> <p>1. Merkitään tiedoksi; Uuden maankäytön vaikutukset tasoristeysten rautatie- ja tieturvallisuuteen arvioidaan tarkemmin asemakaavavaiheessa.</p> <p>2. Merkitään tiedoksi.</p> <p>Hyvinkää-Hanko -radan sähköistys</p> <p>3. Syöttöaseman alue muutetaan rautatiealueeksi (LR).</p> <p>Rautatiealueelle osoitettu luo-merkintä</p> <p>4. Luo-merkinnän arvokkaiden lajien elinpaikkojen tulee säilyä avoimina, mikä toteutuu ratavarressa ilman erityisiä normaalista radan ympäristön hoidosta poikkeavia hoitotoimenpiteitä.</p> <p>Raideliikenteen melu, runkomelu ja värinä</p>

	<p>5. Kaavoitettaessa alueita radan läheisyydessä on tapauskohtaisesti otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja tärinähaitat. Radan läheisten asuinalueiden osalta tulee viimeistään asemakaavoituksen yhteydessä laatia riittävät selvitykset melun ja tärinän leviämisestä ja osoittaa niiden pohjalta tarvittavat kaavamerkinnot haittojen torjumiseksi.</p> <p>6. Melualueelle ei tule kaavoittaa melulle herkkää maankäyttöä ilman asianmukaisia selvityksiä ja tarvittavaa melunsuojausta.</p> <p>7. Runkomelun osalta tulee huomioida VTT:n laatiman esiselvityksen Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi (VTT tiedotteita 2468) <i>Suositus runkomelutason raja-arvosta</i> (Lprm) 30/35 dB.</p> <p>8. Tärinälle herkkää maankäyttöä ei tule osoittaa tärinäherkille alueille ilman tärinävaimennustoimenpiteitä edellyttävää kaavamerkintää tai -määräystä. Tärinän osalta kaavoituksessa tulee huomioida VTT:n selvitys <i>Suositus liikennetärinän mittaamisesta ja luokituksesta</i> (VTT tiedotteita 2278). Liikenteen tärinästä ja runkomelusta on lisäksi olemassa VTT:n julkaisuja, joissa on annettu tärinään liittyviä suosituksia.</p> <p>9. Liikennevirasto muistuttaa, että melun- ja tärinän torjuntavastuun periaatteena on vastuun kuuluminen sille taholle, jonka suunnittelemista toimenpiteistä melun- ja tärinäntorjuntatarve syntyy.</p> <p>Vesiväylät</p> <p>10. Liikenneviraston Koverharin väylä, Lappohjan sataman väylä sekä Ekön väylä tulisi merkitä kaavakartalle.</p> <p>11. Kaavoitettaessa ranta-alueita etenkin kauppamerenkulun väylien läheisyyteen, rakennusten ja muiden rantarakenteiden ja -toimintojen suunnittelussa, sijoittamisessa sekä toteuttamisessa tulee huomioida vesiliikenteen aiheuttama aallokko ja rantaeroosio.</p> <p>12. Kaava-alueelle sijoittuvat merenkulun kiinteät turvalaitteet on huomioitava aluetta kehittäessä siten, ettei niiden näkyvyyttä merenkulkijoille tule peittää tai estää.</p>	<p>5. Merkitään tiedoksi. Melu- ja tärinäselvitykset tehdään tarvittaessa asemakaavojen yhteydessä.</p> <p>6. Merkitään tiedoksi.</p> <p>7. Merkitään tiedoksi.</p> <p>8. Merkitään tiedoksi. Uutta asuntoaluetta on osoitettu noin 200 m etäisyydelle radasta.</p> <p>9. Merkitään tiedoksi.</p> <p>Vesiväylät</p> <p>10. Laivaväylä on merkitty kaavakartalle siltä osin kuin se ulottuu kaava-alueelle. Satama-alueilla merkintä ei tarpeen.</p> <p>11. Merkitään tiedoksi.</p> <p>12. Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Museovirasto 17.4.2018</p>	<p>1. Toisen maailmansodan aikaisten säilytettävien kohteiden kaavamääräystä olisi syytä tarkentaa lisäämällä siihen teksti: <i>Alueella olevat sotahistorialliset rakenteet on säilytettävä. Suuremmista kohdetta koskevista suunnitelmista tulee neuvotella museoviranomaisen kanssa.</i></p> <p>2. Muinaisjäännösten kaavamääräystä tulee tarkentaa seuraavasti: <i>Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta</i></p>	<p>1. Toisen maailmansodan aikaisten säilytettävien kohteiden kaavamääräykseen lisätään ehdotettu teksti.</p> <p>2. Muinaisjäännösten kaavamääräystä tarkennetaan ehdotetulla tavalla.</p>

	<p><i>koskevista tai siihen liittyvistä suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen (Museovirasto tai maakuntamuseo) lausunto.</i></p> <p>3. Lähdeluetteloon olisi syytä lisätä Lappohjan taajaman ranta-alueen asemakaavan suunnittelualueen arkeologinen inventointi 2016, Museovirasto (John Lagerstedt & Vesa Laulumaa), Lappohjan asemakaava-alueen arkeologinen vedenalaisinventointi 2016, ARK-sukellus (Rami Kokko) sekä Hanko Koverhar, Tvärminnen Storfjärden -hyllyn tarkkuusinventointi ja dokumentointi, SubZone Oy 2017.</p> <p>4. Tvärminnen Storfjärden -hylkykohde on arvioitu muinaisjäännökseksi ja se on syytä korjata kaavaselostukseen. Hyllyn kohdalla voi tarvittaessa käyttää samaa määräystä (sm-1) kuin Koverharin asemakaavassa: <i>Alueelle saa rakentaa satamarakenteita sen jälkeen, kun hylky on museoviranomaisen edellyttämällä tavalla riittävästi tutkittu.</i></p> <p>5. Antonia -hyllyn muinaisjäännösstatus on muinaisjäännöksen ja tieto on syytä korjata kaavaselostukseen.</p> <p>6. Kaava-alueella olevat vedenalaiskohteet olisi hyvä lisätä kaavaselostuksen sivulla 24 olevaan karttaan.</p>	<p>3. Lähdeluetteloon lisätään puuttuvat inventoinnit ja niiden tiedot.</p> <p>4. Tvärminnen Storfjärden -hylkykohde korjataan kaavaselostukseen muinaisjäännökseksi. Lisätään kaavamääräys ehdotetun mukaisesti.</p> <p>5. Antonia -hyllyn muinaisjäännösstatus korjataan kaavaselostukseen.</p> <p>6. Kaava-alueella olevat vedenalaiskohteet lisätään kaavaselostuksen sivun 24 karttaan.</p>
<p>Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo 9.4.2018</p>	<p>1. Kaavaan tulee lisätä sr-merkintöjä koskevat indeksinumerot ja niihin liittyvä kohdeluettelo. Lisäksi sr-merkintää koskevaa määräysteksti tulee tarkentaa asianmukaisella tavalla.</p> <p>2. Ruudukkorasterilla osoitetut arvoalueet tulee niin ikään numeroida ja nimetä, ja rasterimerkintää koskevaan määräykseen tulee lisätä myös suunnitteluohje ja kuvaus kyseisen alueen arvoista.</p> <p>3. Matkailupalvelujen aluetta (RM) koskevan merkinnän määräyksessä on hyvä tuoda esiin, että kyseessä on alueen paikallishistoriaan liittyvä Hangon rintamamuseon alue.</p>	<p>1. Indeksinumerot: ks. Uudenmaan ELY-keskuksen vastine, kohta 13. Sr-merkintää koskevaa määräystekstiä tarkennetaan.</p> <p>2. Ruudukkorasterilla osoitetut arvoalueet numeroidaan kaavakartalle kaavaselostuksen mukaisesti. Merkinnän määräystekstiä täydennetään.</p> <p>3. Matkailupalvelujen aluetta (RM) koskevan merkinnän määräystä täydennetään ehdotetulla tavalla.</p>
<p>Aluehallintovirasto 27.3.2018</p>	<p>1. Yleiskaavassa tulisi lisätä terveyshaitan poistamistarve -merkintä alueille, joille junaradasta ja valtatiestä aiheutuu mahdollisesti melu- ja/tai värinähaittoja.</p> <p>2. Liikenneturvallisuuden ja liikenteeseen liittyvän kaavoituksen yhteydessä tulee riittävässä määrin huomioida uusien linjauksien meluntorjuntakysymykset.</p> <p>3. Pohjavettä vaarantavat riskikohteet tulisi ensisijaisesti pyrkiä sijoittamaan pohjavesialueiden ulkopuolelle. Mikäli tämä ei ole mahdollista, tulee varmistua pohjaveden riittävästä suojauksesta. Vedenottamoiden paikat sekä niiden riittävät suojavyöhykkeet tulee varmistaa.</p>	<p>1. Merkitään tiedoksi.</p> <p>2. Uudet tielinjaukset sijoittuvat teollisuusalueelle, missä meluntorjuntatarvetta ei ole.</p> <p>3. Ks. Uudenmaan ELY-keskuksen vastine, kohdat 4 ja 7.</p>

	4. Yleiskaavan laatimisen yhteydessä tulisi selvittää suuret ja maankäytön suunnittelua rajoittavat saastuneet kohteet.	4. Yleiskaavassa osoitetaan MATTI- tietokannassa olevat mahdollisesti pilaantuneet alueet.
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) 5.4.2018	1. Yleiskaava-alueella sijaitsee kaksi Tukesin valvonnassa olevaa kohdetta, jotka harjoittavat vaarallisten kemikaalien laajamittaista käsittelyä ja varastointia: Oy ViskoTeepak Ab ja Adven Oy. Tukesin suosituksena on, että tällaisissa tilanteissa käytettäisiin kaavamerkintää T/Kem.	1. Merkitään tiedoksi.
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos 16.3.2018	1. Uusien rakennettavien maa-alueiden sijoittelussa ja nykyisten rakennettujen alueiden kehittämisessä tulee huomioida pelastustoimen toimintavalmiusajat. 2. Katujen ja liittymien suunnittelun yhteydessä on huomioitava pelastuslaitoksen tulosuunnat niin että pelastuslaitos tavoittaa alueet mahdollisimman nopeasti. 3. Yritystoiminta, joka vaarantaa pohjavettä ei pitäisi sijoittaa pohjavesialueelle. 4. Alueen sammutusveden saanti on turvattava. T/TY ja A-alueille kummallekin on sijoitettava vähintään yksi palopostiasema. Luonnonvedenottoaikan rakentaminen alueelle olisi tärkeä.	1. Merkitään tiedoksi. Pelastustoimen toimintavalmiusajat otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon suunnittelussa. 2. Alueen sisäiset kadut ja liittymät suunnitellaan asemakaavavaiheessa. 3. Merkitään tiedoksi. 4. Palopostiasemien sijoittelu ja luonnonvedenottoaikan rakentaminen alueelle suunnitellaan alueen tarkemmassa kaavoituksessa.
Eteläkärjen ympäristöterveys 21.3.2018	1. Alueella ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, joka voi huonontaa pohjaveden tai uimaveden laatua. 2. Pilaantuneita maa-alueita ei ole otettu huomioon yleiskaavassa. Sellaisia lienee ainakin teollisuusalueilla. Alueet pitäisi merkitä karttaan, niin kuin on tehty muilla erikoisalueilla. 3. Alueen yli poikittain kulkee voimalinja, joka synnyttää ympärilleen sähkökentän. Sen ei pitäisi aiheuttaa vahingollisia seurauksia alueella asuville, sillä se ei kulje asuinalueen yli. 4. Maantieltä, rautatieltä ja Syndalenin alueelta tuleva melu, värinä ja pöly pitäisi ottaa huomioon. Myös teollisuusalueen valaistus pitäisi huomioida kaavan toteutuksessa niin, että se ei aiheuta häiritsevää kiiltoa tai heijastuksia talojen ikkunoissa tai muissa kiiltävissä pinnoissa.	1. Merkitään tiedoksi. 2. Pilaantuneet maat selvitetään kaavaehdotusvaiheessa ja merkitään yleiskaavaan asian mukaisin merkinnöin. 3. Merkitään tiedoksi. 4. Merkitään tiedoksi. Teollisuusalueen valaistuskysymykset ja niiden vaikutukset ratkaistaan alueen asemakaavoitusvaiheessa.
Puolustusvoimat 23.3.2018	1. Syndalenin ampuma- ja harjoitusalueen, raskaiden aseiden 55 dB (IAeq) melualuearjaus merkitään yleiskaavaan ja kaavamääräyksiin lisätään seuraava määräys: me1 (Ampumamelualueen raja) Alueen ampumamelu ylittää 55 dB LAeq. Rakentamismääräys: <i>Alueelle ei sallita asuinrakentamista, tai muiden melulle herkkien toimintojen sijoittumista.</i> 2. Yleiskaavaan tulisi lisätä seuraava yleismääräys: <i>Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeista tuulivoimaloista koko kunnan alueella tulee aina pyytää erillinen lausunto puolustusvoimien</i>	1. Syndalenin ampuma- ja harjoitusalueen 55 dB (IAeq) melualue on esitetty kaavakartalla. Alueelle on sijoittumassa teollisuutta. 2. Merkitään tiedoksi.

	<p><i>Pääesikunnalta. Myös alle 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeista pienvoimaloista tulee pyytää Pääesikunnan lausunto, mikäli kiinteistö mille voimala rakennetaan, rajoittuu Puolustusvoimien käytössä olevaan alueeseen.</i></p> <p>3. Jatkossa rakennustöitä ja vesirakennustöitä tehdessä, tulee huomioida alueella ja sen läheisyydessä mahdollisesti kulkevat Puolustusvoimien kaapelilinjat.</p>	3. Merkitään tiedoksi.
Raaseporin kaupunki 10.4.2018	1. Raaseporin kaupunki pitää yleiskaavaluonnoksen ratkaisuja Länsi-Uudenmaan elinkeinotoiminnan ja yleisen vetovoiman lisäämisen kannalta erittäin hyvänä. Koverharin sataman toiminnan kehittäminen edistää koko seudun houkuttelevuutta yrityksille sekä luo mahdollisuuksia uusille työpaikoille.	1. Merkitään tiedoksi.
Hangon Vesi 13.4.2018	<p>1. Yleiskaavamääräysten tulisi sallia pohjavedenotto myös laajemmin kuin nykyisten vedenottamoiden kohdalla esim. M, T, SL ja V -alueilla.</p> <p>2. Pohjaveden muodostumiseen tulee kiinnittää huomiota yleiskaavassa. Hulevesien hallintaan tulisi kiinnittää huomiota mahdollisten tulvien välttämiseksi.</p> <p>3. Siirtoviemäri on toteutettu maakuntakaavasta poiketen, joten yleiskaavaan olisi syytä merkitä sen sijainti. Siirtoviemäriin päälle ei voi rakentaa.</p>	<p>2. Merkitään tiedoksi.</p> <p>3. Merkitään tiedoksi.</p> <p>4. Siirtoviemäriin sijainti lisätään kaavakartalle.</p>
Hangon kaupungin ympäristönsuojelu-osasto 13.4.2018	<p>1. Ekologisen yhteyden jatkuminen M-alueelle tulisi selventää kaavakarttaan merkintää laajentamalla. Kaava-aineistoa olisi hyvä kartuttaa ekologisen yhteyden toteuttamisvaihtoehdoilla.</p> <p>2. Nicklundsbergetin kallio-alue on luontoarvoiltaan arvokas, mutta tämän kallioesiintymän arvo maisemallisesti on vieläkin arvokkaampi ja tästä syystä oikea merkintä on MY.</p> <p>3. Pohjavesialueiden suojelutarpeet on huomioitava muun muassa seuraavasti: <i>Pohjavesialueilla ei saa perustaa sellaisia uusia toimintoja, jotka vaarantavat pohjavettä.</i> <i>Kaikessa pohjavesialueille rakentamisessa on huomioitava pohjaveden suojelu. Erityistä huomiota on osoitettava pohjavesialueille mahdollisesti perustettavien uusien teiden, ratojen ja ratapihojen pohjavesisuojausosuuksiin sekä rakennuksien maanpinnan alapuolelle ulottuviin rakenteisiin ja putkistoihin.</i> <i>Kaavamääräyksissä tulisi huomioida kiinteistöjen lämmitys- ja jäähdytysratkaisut, niin että näissä pyrittäisiin välttämään pohjavedelle</i></p>	<p>1. Ks. ELY-keskuksen vastine, kohta 2.</p> <p>2. Merkitään tiedoksi.</p> <p>3. Merkitään tiedoksi.</p>

	<p><i>haitallisten kemikaalien käyttö polttoaineena tai energian kuljetusaineina.</i> <i>Uudet maa-alaiset öljy- ja kemikaalisäiliöt tulee kieltää pohjavesialueilla.</i> <i>Pohjavesialueilla syntyviin hulevesiin liittyvät asiat tulee huomioida.</i> <i>Esimerkiksi hulevesiä muodostavien päällystettyjen kenttien ja piha-alueiden pinta-alaa tulisi rajoittaa. Kaavamääräyksiin tulee myös sisällyttää sekä puhtauden ja mahdollisesti saastuneiden hulevesien käsittelymääräykset. Alueella tulee pyrkiä imeyttämään mahdollisimman paljon hulevesiä, jotta uuden pohjaveden syntyminen taataan.</i> <i>Pohjavesien suojelumääräyksissä voisi myös tuoda esille pohjavesivarantojen kestävät hyödyntämismahdollisuudet.</i></p> <p>4. Pohjavesialueille kaavoitettavien teollisuus- ja varastoalueiden oikea merkintä on TY.</p> <p>5. Kaavakarttaan tulee lisätä sekä Etelä-Suomen vesioikeuden vahvistamien vedenottamoiden suoja-alueiden rajat sekä Puolustusvoimien Syndalenin ampuma-alueen meluvyöhykkeiden rajat.</p> <p>6. Kaava-alueen pohjavesialueet ovat POSKI-hankkeen mukaisesti maa-ainesten ottoon soveltumattomia. Tämä on huomioitava kaavamääräyksissä.</p> <p>7. Kaavan laadinnan yhteydessä tulisi selvittää onko laajojen metsäalueiden ja täten hiilinielujen menettäminen korvattavissa edes osittain.</p>	<p>4. Ks. ELY-keskuksen vastine, kohta 4.</p> <p>5. Ks. ELY-keskuksen vastine, kohta 7 ja Puolustusvoimien vastine, kohta 1.</p> <p>6. Merkitään tiedoksi.</p> <p>7. Merkitään tiedoksi. Ks. ELY-keskuksen vastine, kohta 15.</p>
<p>Koverhar TYT ohjausryhmä 12.4.2018</p>	<p>1. Olisi toivottavaa, että yleiskaava mahdollistaisi yhtenäisen jopa 200 ha alueen tarjoamisen megaluokan toimijalle.</p> <p>2. Ehdotamme että yleiskaavan T/TY-alueet muutetaan T-alueiksi.</p> <p>3. Yleiskaavan T/TY-alueille tulisi määritellä riittävän korkeat tehokkuusluvut (väh. e=0.6).</p> <p>4. Yleiskaavaluonnoksessa T/TY-alueilla eri toiminnot on täsmennetty, joita ehdotetaan poistettaviksi, ettei muodostu rajoittavia tekijöitä.</p> <p>5. SL-alueeksi on ehdotettu Koverharintien varrella vanha Koverharin tehtaan toiminnan aikainen malmin välivarastointikenttä. Alueelta löytyneet uhanalaiset kasvilöydökset tulisi siirtää Koverharintien toisella puolella olevalle SL-alueelle.</p> <p>6. Nicklundsbergetin louhinta on mahdollistettava kustannustehokkaista ja ympäristöystävällisistä syistä.</p>	<p>1. Yleiskaavaluonnoksessa on pyritty osoittamaan teollisuusalueeksi mahdollisimman suuri alueita ottaen huomioon alueen muut lailla suojellut arvot.</p> <p>2. T/TY-alue muutetaan pohjavesialueilla TY-alueeksi, jolla suojellaan pohjaveden muodostumista ja laatua.</p> <p>3. Alueen asemakaavoituksen yhteydessä määritellään tehokkuusluvut.</p> <p>4. T/TY-alueille eritellyt toiminnot eivät ole virallisia kaava-merkintöjä ja poistuvat kaavaehdotusvaiheessa.</p> <p>5. Uhanalaisen kasvin elinympäristön siirron mahdollisuutta selvitetään. Asiasta tulee neuvotella ELY-keskuksen kanssa.</p> <p>6. Nicklundsbergetin louhinnan mahdollisuudesta tulee neuvotella ELY-keskuksen kanssa.</p>

	<p>7. Yleiskaava-alueelle ehdotetuilta paahdealueilta tulee siirtää direktiivikasvit aluekaavan paahdeympäristöihin. Tällöin paahdealueita ei tarvita lisää.</p> <p>8. Nicklunds kärret -muinaisjäännös tulisi inventoida ja siirtää luonnonsuojelualueelle, koska nykyisessä paikassa on vaarana, että arvo laskee keskellä teollisuusaluetta.</p> <p>9. Koverhar 43 -kulttuuriperintökohteesta tulisi poistaa kulttuurihistoriallisesti arvokas alue -rasterimerkintä ja merkintä MY tulisi korvata TY-merkinnällä.</p>	<p>7. Paahdealueiden direktiivikasvien siirron mahdollisuudesta tulee neuvotella ELY-keskuksen kanssa.</p> <p>8. Nicklunds kärret-muinaisjäännöksen siirto ei ole mahdollinen muinaismuistolain 1 § perusteella.</p> <p>9. Merkitään tiedoksi; TY-aluetta ei laajenneta. Alueella olevat kulttuurihistorialliset ja luontoarvot on säilytettävä.</p>
<p>Hangan museo 16.4.2018</p>	<p>1. Yleiskaavakartalle ei ole merkitty toisen maailmansodan aikaisia linnoitusalueita 1 ja 46. Alue 43 on osittain tehty teollisuusalueeksi, mikä rikkoo yhtenäisen luonnonalueen.</p> <p>2. Yleiskaavakartalla tulisi olla selkeä numerointi, jotta voi arvioida mistä rakennuksesta on kyse.</p>	<p>1. Linnoitusalueet 1 ja 46 lisätään yleiskaavakartalle.</p> <p>2. Ks. ELY-keskuksen vastine, kohta 13.</p>
<p>Hangan Satama Oy 6.4.2018</p>	<p>1. Yhtenäisille T/TY -alueille ei ole varattu riittävä pinta-ala. Yleiskaava-alueella on ylimitoitetusti huomioitu ja suojeltu toisen maailman sodan maastorakennelmia. Rautatie kulkee alueen läpi ja sen kehittäminen tulevaisuudessa saattaa vaikeutua kaavaluonnoksessa olevan merkinnän takia.</p> <p>2. Nykyisen EN-alueen merkintä pitäisi muuttaa T/TY-alueeksi, jotta alueella tulevaisuudessa voisi olla muutakin toimintaa (mikäli sähköasema siirretään).</p> <p>3. Nicklundsbergetin kohdalle merkitty luo-alue on strategisesti keskeisellä paikalla, missä se vaikeuttaa kustannustehokasta teollisuusrakentamista. Luo-alueen rajaus tulisi tarkistaa.</p> <p>4. Satama-alueen pohjoispuolen kaksi luo-alueiden luontoarvot on tarkoitus siirtää entisen terästehtaan jätetäyttömäkien yhteyteen ja Tvärninentien varteen osoitetuille luo-alueille. Näitä luo-alueita ei ole mielekästä merkitä yleiskaavaan.</p> <p>5. 110 kV voimajohdon kaapelointi voisi mahdollistaa sellaisen menettelyn, jossa luo-alueelta paahdeympäristön luontoarvoja siirrettäisiin uusiin muodostettaviin paahdeympäristöihin toisaalle ja voimajohdon kohdalle voisi osoittaa elinkeinoelämää palvelevaa maankäyttöä.</p>	<p>1. Yleiskaavan arkeologisessa inventoinnissa löydettiin 60 toisen maailman sodan aikaista kohdetta, joista museoviranomaisten kanssa sovittiin 10 kohteen/alueen merkitsemisestä yleiskaavaan.</p> <p>2. Merkitään tiedoksi.</p> <p>3. Ks. Koverharin TYT ohjausryhmän vastine, kohta 6.</p> <p>4. Satama-alueen kaksi asemakaavan luo 3-aluetta poistetaan kaavakartalta laadittuun paahdeympäristöjen kehittämissuunnitelmaan perustuen (Sito Oy, 2017).</p> <p>5. Merkitään tiedoksi.</p>
<p>Hangan Teollisuusyhdistys ry 5.4.2018</p>	<p>1. Yleiskaava ei saa millään tavalla heikentää ViskoTeepakin tai SSAB:n toimintaedellytyksiä. Kaavamerkinnät ja -määräykset eivät saa asettaa rajoituksia käytölle, kulkuyhteyksiin tai logistiikkaan, eivätkä rakennusoikeuteen. Myöskään ympäristövelvoitteisiin ei saa tulla muutoksia.</p>	<p>1. Merkitään tiedoksi.</p>

Hangon ympäristöyhdistys ry 13.4.2018	<ol style="list-style-type: none"> 1. Maakuntakaavassa teollisuusalue ei ulotu luoteeseen rautatielle asti. Maakuntakaavayhdistelmässä ei löydy erillistä teollisuusaluetta Koverharintien pohjoispuolella virkistysaluetta vastapäätä. Maakuntakaavan mukaan näille alueille ei lähtökohtaisesti tule osoittaa maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävää alueiden käyttöä. Osa teollisuusalueesta on myös merkitty maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi. 2. Tummaa neidonvaippaa esiintyy pitkin Koverharin pistorautatietä, tämä tulisi huomioida. 3. Viskontien luo-merkintää tulisi leventää varsinkin itäpäässä, sekä Nicklundsbergetin kohdalla niin, että koko kallio sisältyy, varsinkin sen lounaisosa. 4. T/TY-alue Viskon koillispuolella, viherkäytävä länsipuolella pitäisi osoittaa MY-alueeksi, jotta viherkäytävästä tulisi toimiva. Viherkäytävä on oltava laadultaan ja leveydeltään sopiva niille eliöille, joita varten se jätetään. ET-alueet ja EA-alue sulkevat jo osittain viherkäytävää. On huolehdittava siitä, etteivät M-alueen toiminnot katkaise sitä. 5. T/TY-merkintä tulisi olla muodossa: <i>Teollisuusalue, jolla ympäristö, erityisesti pohjavesi, asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.</i> Selostukseen tulisi lisätä ohjeita, miten toiminta voisi minimoida kielteiset vaikutukset; imeyttää kattovedet maahan ym. 6. Huoltoasemaa ei tulisi lainkaan sijoittaa ensimmäisen luokan pohjavesialueelle. 7. Toripolun kohdan paikotusalue tulisi merkitä kaavaan. 8. Kaavamääräyksiä on täydennettävä niin, että olennaiset määräykset on sisällytetty kaavakarttaan. 9. Käännösvirhe RM-alueen ruotsinnoksessa kaavamerkinnöissä sekä selostuksen sivulla 44. SL-alue Högsandin eteläpuolella väärän värinen? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ks. Uudenmaan liiton vastine, kohta 1. 2. Merkitään tiedoksi. 3. Merkitään tiedoksi. 4. Ks. ELY-keskuksen vastine, kohta 2. 5. Merkitään tiedoksi; ks. ELY-keskuksen vastine, kohdat 4, 7 ja 8. 6. Huoltoaseman mahdollista sijoittumista selvitetään tarkemmin kaavaehdotusvaiheessa. 7. Asuinaluumerkintä pitää sisällään asumisen lisäksi myös mm. pysäköintialueet, liikenneväylät ja asukkaita palvelevia virkistys- ja puistoalueita. 8. Merkitään tiedoksi. 9. Käännösvirhe korjataan. SL-alueen värit on oikea.
Metsähallitus 4.4.2018	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaavoitettava alue rajautuu Metsähallituksen hallinnassa oleviin alueisiin. Metsähallituksen ja Puolustusvoimilla on alueista käyttöoikeussopimus. Kaavaselostuksessa on huomioitu kaavoitettavan alueen rajoittuminen Puolustusvoimien ammunta- ja harjoitusalueeseen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Merkitään tiedoksi.
Suomen metsäkeskus 8.6.2018	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teollisuus- ja varastoalueeksi varatulla alueilla ei ole metsälaki voimassa ja kunta tai kaupunki valvoo metsien käyttöä ja hakkuita. Tämä on hyvä tiedostaa kaavaa luotaessa, varsinkin jos alueen suunniteltu maankäyttö 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Merkitään tiedoksi.

	<p>toteutuu vasta pidemmällä aikavälillä. Aluevarausmerkintä myös pienentää metsätalouskäytössä olevien metsien määrää Hangossa.</p> <p>2. Jo perustetut luonnonsuojelualueet tulee merkitä SL-merkinnällä.</p> <p>3. Luonnonsuojelualueeksi perustamattomilla alueilla, joissa on havaittu luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppisiä, olisi hyvä luonnonsuojelun toteutumisesta neuvotella toteuttamisvastuussa olevan organisaation kanssa ennen kaavan voimaantuloa. Tällä varmistetaan, että alueet ja niiden rajaukset täyttävät luonnonsuojelulain kriteerit.</p> <p>4. Metsätalous on huomioitu Koverharin ja Lappohjan alueen yleiskaavan luonnoksessa hyvin ja metsätalousvaltaisilla alueilla metsänkäyttöön ei aiheudu turhia rajoitteita.</p>	<p>2. Merkitään tiedoksi.</p> <p>3. Merkitään tiedoksi.</p> <p>4. Merkitään tiedoksi.</p>
MIELIPITEET	Yhteenveto sisältää 24.4.2018 mennessä jätetyistä mielipiteistä.	
	A-Insinöörit ja maankäytönosasto on laatineet vastineet.	
Palautteen antaja nimi ja pvm	Mielipide	Vastine
Fiskars Oyj Abp 26.1.2018	1. Lappohja-Koverharin oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa (2004) kiinteistölle 78-406-1-93 merkatut AP ja PTY-alueet tulee säilyttää nykyisessäkin kaavassa.	1. Merkitään tiedoksi. AP-alue on osoitettu A-1-alueena ja PTY -alue osin TY-1 - alueena.
I. K. 23.3.2018	2. 1714 vuoden isku on täysin unohdettu, tsaarin kaksi laivaa rantautui maihin, Högsandiin > Öbyn. Venäläiskellari pienvenesataman luona.	1. Merkitään tiedoksi.
L. B-K. 3.4.2018	1. Viheryhteyden tarve: on tehty Hangon kärkeen 10 vuotta sitten. Työskentelyä johti Milla Niemi Faunatica Oy:n tilauksesta (Marko Nieminen). Tulosta ei syntynyt: Hanko otti yhteyttä yllämainittuun, Milla työskentelee ulkomailla muutaman viikon.	1. Merkitään tiedoksi.
S. E. 3.4.2018	1. Suunnittelussa pitäisi ottaa huomioon kaikki, mitä saaristossa on, sillä osa laivoista on niin isoja, että ne eivät mahdu Lappvikin pienvenesatamaan, niinpä venepaikoille on tarve entisen armeijalle tarkoitettun altaan luona. Veneitä käytetään ammattikäytössä ja suurin syy, miksi vene jätetään sillan viereen, on puutavaran lastausta varten.	1. Merkitään tiedoksi.
SSAB Europe Oy 4.4.2018	<p>1. SSAB esittää tehtaan eteläpuolisen venesataman (LV) ja pohjoispuolisen asuinalue (A) osalta otettavaksi huomioon ympärivuorokautinen äänitaso, joka aiheutuu putkitehtaan tuotannosta.</p> <p>2. Yleiskaavan luonnoksessa SSAB omistama tila Rautaruukin lisäalue muuttuisi suojaviher- ja asuinalueeksi, joten SSAB esittää Hangon kaupungille sen lunastamista.</p>	<p>1. Meluselvitykset laaditaan tarvittaessa asemakaavoituksen yhteydessä. SSAB:n toiminta alueella on päättynyt 2020.</p> <p>2. Merkitään tiedoksi.</p>

ViskoTeepak Oy 4.4.2018	1. ViskoTeepakin tehdasalueen aluevarausmerkintä on osayleiskaavan tavoitteiden vastainen, sillä se ei sovellu suuronnettomuusvaarallisten tuotantolaitosten kaavamerkinnäksi. Tukesin ohjeistuksen mukaan suuronnettomuusvaarallisille kohteille tulee käyttää kaavamerkintää T/kem. Lisäksi kaavamerkinnän tulee sallia tukitoimintojen, kuten energiahuoltoon liittyvien laitosten sijoittuminen alueelle. 2. Yleiskaava ei saa millään tavalla heikentää ViskoTeepakin tai Advenin toimintaedellytyksiä. Kaavamerkinnät ja -määräykset eivät saa asettaa rajoituksia käytölle, kulkuyhteyksiin tai logistiikkaan, eivätkä rakennusoikeuteen. Myöskään ympäristövelvoitteisiin ei saa tulla muutoksia.	1. Merkitään tiedoksi. 2. Merkitään tiedoksi.
Adven Oy 5.4.2018	1. Lausunto on saman sisältöinen kuin ViskoTeepak Oy:n lausunto.	1. Ks. ViskoTeepak Oy:n vastine.
L.K. ja L.S., N.G, K-O.G. ja N.G., M.R. ja A.R., H.P., As Oy Hangon Solhult 12.4.2018	1. Suunnittelualueen ja kaavamerkintöjen rajaukset tulee esittää nähtävillä olevaa luonnosta selkeämmin. 2. Kaavan vaikutus vesialueiden käyttöön tulee kuvata selvällä tavalla. 3. Osallisten tavoitteisiin tulee lisätä alueen identiteetin kannalta tärkeän rakennetun ympäristön vaaliminen. Etenkin kiinteistöjen vuosikymmeniä jatkunut vakiintunut käyttö ja huolenpito, mikä ulottuu myös kiinteistöjemme ranta-alueisiin luontoarvoineen, tulee tukea MRL:ssa edellytetyllä tavalla. 4. Ensisijaisesti suojelutavoite tulee toteuttaa asuinaluetta tarkoittavalla kaavamerkinnällä, esim. A tai AP, jota voidaan täsmentää kiinteistön käyttöä ohjaavalla kaavamääräyksellä, joka turvaa toisaalta luontoarvojen säilymistä, mutta mahdollistaa kiinteistöjemme vakiintuneen käytön kaavamääräyksistä johtuvien rajoitusten. 5. Toissijaiseksi suojeluintressi voitaneen toteuttaa myös suojelualuetta osoittavalla merkinnällä (SL) edellyttäen, että suojelu toteutetaan yksityisenä suojeluna, ja vaikutusten arviointi osoittaa, että merkintä ei aiheuta kiinteistöillemme ja niiden käytölle kohtuutonta haittaa. 6. Ns. tanssilavan kiinteistön alue (2:245) tulee osoittaa alkuperäiseen tarkoitukseensa virkistysalueeksi.	1. Kaavaehdotuksen esitystekniikkaa pyrimme selkeyttämään. 2. Merkitään tiedoksi. 3. Merkitään tiedoksi. 4. Merkitään tiedoksi. 5. Merkitään tiedoksi. 6. Ks. Hangon ympäristöyhdistyksen vastine, kohta 7.
K-O ja N. G., Y.H. 19.4.2018	1. Yleiskaava ei ole luonteva väline ohjata yksittäisten rakennusten käytön edistämistä. (MRL 35 § ja 50 §) 2. Yleiskaava-aineistossa ei ole esitetty riittäviä perusteluita yksittäisten rakennusten suojelulle.	1. Yleiskaavassa on selvitetty alueen kulttuuriympäristön arvot, jotka turvataan asian mukaisin merkinnöin. 2. Ks. ELY-keskuksen vastine, kohdat 13 ja 14.

	<p>3. Lappohjan taajaman ranta-alueiden asemakaavan ja yleiskaavaluonnoksen tämän muistutusten kohteena olevien rakennusten osalta on ristiriitaisuuksia.</p> <p>4. Kaavaselostuksen kartassa s. 24 on niin matala resoluutio, että siitä eri erota kohteiden numerointia. Satamatie 43 on mukana s. 27 luettelossa, mutta ei kartassa s. 24. Kiinteistöjä Granbo I, Granbo II ja Solvik ei ole esitetty suojeltaviksi yleiskaavaluonnoksen selostuksessa.</p> <p>5. Kiinteistöjen omistajat esittävät kantanaan, että yleiskaavaluonnoksessa esitetyt suojelumerkinnot ovat tarpeettomia edellä mainituin perustein.</p>	<p>3. Kaava-aineistot tarkistetaan niin, että ristiriitaisuuksia kaavojen välille ei jää.</p> <p>4. Kaavaluonnoksen selostusta tarkistetaan ja täydennetään kyseisiltä osin.</p> <p>5. Todettujen kulttuuriympäristön arvojen säilymisen kannalta asian mukaiset merkinnät ja määräykset kaavassa on oltava.</p>
--	---	--